EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 12. 5. 2025
COM(2025) 238 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Bulharska

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Bulharska

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121,

so zreteľom na nariadenie (EÚ) 2024/1263, a najmä na jeho článok 17,

so zreteľom na odporúčanie Komisie,

keďže:

VŠEOBECNÉ ÚVAHY

(1) Zreformovaný rámec správy hospodárskych záležitostí EÚ nadobudol účinnosť 30. apríla 2024. Hlavným prvkom zreformovaného rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ je nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade[1] spolu so zmeneným nariadením (ES) č. 1467/97 o vykonaní postupu pri nadmernom schodku[2] a zmenenou smernicou Rady 2011/85/EÚ o rozpočtových rámcoch členských štátov[3]. Cieľom rámca je zabezpečiť udržateľnosť verejného dlhu a udržateľný a inkluzívny rast prostredníctvom reforiem a investícií. Podporuje sa v ňom preberanie zodpovednosti zo strany členských štátov s dôraznejším zameraním na strednodobý horizont, sprevádzané účinným a koherentným presadzovaním pravidiel.

(2) Stredobodom nového rámca správy hospodárskych záležitostí sú národné strednodobé fiškálno-štrukturálne plány, ktoré predkladajú členské štáty Rade a Komisii. Týmito plánmi sa majú dosiahnuť dva ciele: i) zabezpečiť, aby mal verejný dlh na konci obdobia úprav hodnoverne klesajúcu trajektóriu alebo aby zostal na obozretnej úrovni a aby sa deficit verejných financií znížil pod referenčnú hodnotu 3 % HDP a udržal sa v strednodobom horizonte pod touto hodnotou, a ii) zabezpečiť, aby sa zrealizovali reformy a investície reagujúce na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a aby sa riešili spoločné priority EÚ. V každom pláne sa má na tento účel predstaviť strednodobý záväzok k trajektórii vývoja čistých výdavkov[4], ktorý účinne

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 (Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 (Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Nariadenie Rady (EÚ) 2024/1264 z 29. apríla 2024, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. EÚ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Smernica Rady (EÚ) 2024/1265 z 29. apríla 2024, ktorou sa mení smernica 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[4] Ide o čisté výdavky v zmysle článku 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263, t. j. výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov, ii) diskrečných príjmových opatrení, iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami

stanovuje rozpočtové obmedzenie počas trvania plánu vzťahujúceho sa na štvorročné alebo päťročné obdobie (v závislosti od bežnej dĺžky volebného obdobia v danom členskom štáte). Okrem toho by sa malo v pláne vysvetliť, ako členský štát zabezpečí realizáciu reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, a to najmä v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny [vrátane odporúčaní týkajúcich sa prípadného postupu pri makroekonomickej nerovnováhe (ďalej len „PMN“)], a ako budú členské štáty riešiť v pláne spoločné priority Únie. Obdobie fiškálnej úpravy sa vzťahuje na obdobie štyroch rokov, ktoré možno predĺžiť najviac o tri roky, ak sa členský štát zaviaže, že zrealizuje súbor príslušných reforiem a investícií, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v nariadení (EÚ) 2024/1263.

(3) Po predložení plánu má Komisia posúdiť, či plán spĺňa požiadavky nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(4) Na základe odporúčania Komisie má Rada následne prijať odporúčanie, v ktorom stanoví trajektóriu vývoja čistých výdavkov dotknutého členského štátu a v príslušných prípadoch schváli súbor reformných a investičných záväzkov, ktoré tvoria základ pre predĺženie obdobia fiškálnych úprav.

ÚVAHY TÝKAJÚCE SA NÁRODNÉHO STREDNODOBÉHO FIŠKÁLNO-ŠTRUKTURÁLNEHO PLÁNU BULHARSKA

(5) Bulharsko svoj národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán predložilo Rade a Komisii 27. februára 2025. K predloženiu došlo po dvoch predĺženiach lehoty stanovenej v článku 36 nariadenia (EÚ) 2024/1263, ktoré boli dohodnuté s Komisiou vzhľadom na dôvody, ktoré uviedlo Bulharsko, konkrétne potrebu zosúladiť načasovanie predloženia plánu s politickým cyklom, čo by Bulharsku poskytlo možnosť predložiť plán na základe pevného politického záväzku.

Postup pred predložením plánu

(6) Pred predložením svojho plánu Bulharsko požiadalo o technické informácie[5], ktoré Komisia poskytla 24. januára 2025 a uverejnila 27. februára 2025[6]. V technických informáciách sa uvádza, akú úroveň štrukturálneho primárneho salda je potrebné dosiahnuť v roku 2028, aby sa v strednodobom horizonte deficit verejných financií udržal pod úrovňou 3 % HDP a aby verejný dlh zostal v strednodobom horizonte pod úrovňou 60 % HDP, aj ak sa neprijmú ďalšie rozpočtové opatrenia po skončení štvorročného obdobia úprav. Strednodobý horizont je vymedzený ako desaťročné obdobie po skončení obdobia úprav. Technické informácie boli vypracované a zaslané

---

z fondov Únie, iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou, v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

5 Predbežné usmernenia zaslané členským štátom a Hospodárskemu a finančnému výboru obsahujú technické informácie i) bez predĺženia obdobia úprav (na štyri roky) a s predĺžením obdobia úprav (na sedem rokov) a ii) s ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu a bez neho. Zahŕňajú aj pôvodné hlavné podmienky a východiskové predpoklady použité v rámci, ktorý Komisia stanovila pre strednodobú projekciu verejného dlhu. Technické informácie boli vypočítané na základe metodiky opísanej v *Monitore udržateľnosti dlhovej služby 2023* vypracovanom Komisiou (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Vychádza z prognózy Európskej komisie z jesene 2024 a jej strednodobého predĺženia až do roku 2033 a dlhodobý rast HDP a náklady spojené so starnutím obyvateľstva sú v súlade so spoločnou *správou Komisie a Rady o starnutí obyvateľstva z roku 2024* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#bulgaria

členským štátom podľa dvoch scenárov: scenár zahŕňajúci súlad s ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu v súlade s článkom 9 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2024/126 a scenár bez tohto ochranného opatrenia. V technických informáciách určených Bulharsku sa stanovuje, že ak sa má dosiahnuť súlad s platnými fiškálnymi pravidlami počas štvorročného obdobia úprav a na základe predpokladov Komisie, štrukturálne primárne saldo by malo na konci obdobia úprav (2028) v rámci scenára bez ochranného opatrenia týkajúceho sa odolnosti deficitu dosiahnuť aspoň 2,1 % HDP, ako sa uvádza v nasledujúcej tabuľke. Pre informáciu uvádzame, že štrukturálne primárne saldo by malo na konci obdobia úprav (2028) dosiahnuť aspoň 0,9 % HDP aj v prípade, že sa vezme do úvahy ochranné opatrenie týkajúce sa odolnosti deficitu. Ochranné opatrenie týkajúce sa odolnosti deficitu sa však v prípade Bulharska nepožaduje.

Tabuľka 1: Technické informácie, ktoré Komisia poskytla Bulharsku

Posledný rok obdobia úprav	2028
Minimálna hodnota štrukturálneho primárneho salda (% HDP), scenár bez ochranného opatrenia týkajúceho sa odolnosti deficitu	–2,1
Len pre informáciu: Minimálna hodnota štrukturálneho primárneho salda (% HDP), scenár s ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu	–0,9

Zdroj: výpočty Komisie.

(7) V súlade s článkom 12 nariadenia (EÚ) 2024/1263 viedlo Bulharsko od septembra do októbra 2024 a od januára do februára 2025 s Komisiou technický dialóg[7]. Dialóg bol zameraný na trajektóriu vývoja čistých výdavkov, ktorú plánuje Bulharsko, a na jej východiskové predpoklady (najmä potenciálny rast a infláciu), ako aj na plánovanú realizáciu reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a spoločné priority Únie v oblasti spravodlivej zelenej a digitálnej transformácie, sociálnej a hospodárskej odolnosti, energetickej bezpečnosti a budovania obranných kapacít.

(8) Vo februári 2025 sa Bulharsko podľa informácií, ktoré poskytlo vo svojom pláne, zapojilo v súlade s článkom 11 ods. 3 a článkom 36 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2024/1263 do konzultačného procesu s občianskou spoločnosťou, sociálnymi partnermi, regionálnymi orgánmi a ďalšími príslušnými zainteresovanými stranami. Podľa informácií, ktoré Bulharsko poskytlo vo svojom pláne, prebehli v súvislosti s plánom konzultácie so širokou škálou zainteresovaných strán, od sociálnych partnerov cez zástupcov občianskej spoločnosti, akademickej obce a podnikateľských organizácií až po mimovládne organizácie.

(9) Plán prijala rada ministrov Bulharska 26. februára 2025 a následne ho zaslala Národnému zhromaždeniu Bulharskej republiky.

[7] V dialógu došlo k prerušeniu, aby bolo možné zosúladiť načasovanie predloženia plánu s politickým cyklom a aby sa Bulharsku poskytla možnosť predložiť plán na základe pevného politického záväzku.

Iné súvisiace procesy

(10) Rada 21. októbra 2024 adresovala Bulharsku súbor odporúčaní v kontexte európskeho semestra[8].

(11) Bulharsko 25. februára 2025 predložilo žiadosť o posúdenie konvergencie podľa článku 140 ods. 1 ZFEÚ s cieľom možného vstupu do eurozóny dňa 1. januára 2026. V posúdení Komisie, ktoré bolo uverejnené 4. júna 2025, bolo zohľadnené aj kritérium verejných financií.

(12) Bulharsko 2. mája 2025 požiadalo o aktiváciu vnútroštátnej únikovej doložky s cieľom zohľadniť vyššie výdavky na obranu v súlade s článkom 26 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1263 a v nadväznosti na oznámenie Komisie [C(2025) 2000 final] z 19. marca 2025.

ZHRNUTIE PLÁNU A JEHO POSÚDENIE KOMISIOU

(13) V súlade s článkom 16 nariadenia (EÚ) 2024/1263 Komisia posúdila plán takto:

Kontext: makroekonomická a fiškálna situácia a výhľad

(14) Hospodárska činnosť v Bulharsku v roku 2024 vzrástla o 2,8 %, a to vďaka súkromnej spotrebe. Podľa prognózy Európskej komisie z jesene 2024 má reálny HDP v roku 2025 vzrásť o 2,9 % v dôsledku nárastu vývozu a verejných investícií. Očakáva sa, že v roku 2026 sa reálny HDP zvýši o 3 %, keďže rast investícií sa ďalej zrýchľuje a ostatné zložky dopytu si zachovávajú stabilné miery rastu. Počas prognózovaného obdobia (t. j. roky 2025 – 2026) sa očakáva, že potenciálny rast HDP v Bulharsku zostane relatívne silný, hoci bude mať klesajúcu tendenciu, pričom jeho motorom budú silné investície, ktoré budú čiastočne kompenzované nepriaznivými demografickými trendmi. Miera nezamestnanosti bola v roku 2024 na úrovni 4,2 % a Komisia predpokladá, že v roku 2025 dosiahne úroveň 4 % a v roku 2026 úroveň 3,8 %. Predpokladá sa, že inflácia (deflátor HDP) sa zníži zo 6,5 % zaznamenaných v roku 2024 na 2,3 % v roku 2025 a 2,8 % v roku 2026.

(15) Pokiaľ ide o fiškálny vývoj, deficit verejných financií Bulharska v roku 2024 predstavoval 3 % HDP. Podľa prognózy Európskej komisie z jesene 2024 sa očakáva, že v roku 2025 dosiahne 2,8 % HDP, pričom za predpokladu nezmenenej politiky zostane v roku 2026 na úrovni 2,8 %. Prognóza Európskej komisie z jesene 2024 nezahŕňala návrh rozpočtu Bulharska na rok 2025, ktorý Národné zhromaždenie prijalo 21. marca 2025. Verejný dlh dosahoval na konci roka 2024 úroveň 24,1 % HDP. Podľa prognózy Európskej komisie z jesene 2024 sa má miera zadlženosti na konci roka 2025 znížiť na 23,1 % HDP a do konca roka 2026 má opätovne vzrásť na 24,5 % HDP. Vo fiškálnej prognóze Komisie sa záväzky uvedené v strednodobých plánoch nezohľadňujú, pokiaľ nie sú podložené dôveryhodne oznámenými a dostatočne špecifikovanými konkrétnymi opatreniami v príslušných oblastiach politiky.

Trajektória vývoja čistých výdavkov a hlavné makroekonomické predpoklady v pláne

[8] Odporúčanie Rady z 21. októbra 2024 k hospodárskej a sociálnej politike, politike zamestnanosti, štrukturálnej a rozpočtovej politike Bulharska, Ú. v. EÚ C/2024/6809, 29.11.2024.

(16) Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Bulharska sa vzťahuje na obdobie 2025 – 2028 a predstavuje fiškálne úpravy v priebehu štyroch rokov.

(17) Plán obsahuje všetky informácie požadované podľa článku 13 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(18) Plán sa zaväzuje k trajektórii vývoja čistých výdavkov uvedenej v tabuľke 2, ktorá zodpovedá priemernému rastu čistých výdavkov vo výške 4,9 % v priebehu rokov 2025 – 2028. Technické informácie sú (za predpokladu lineárneho postupu úprav) v súlade s priemerným rastom čistých výdavkov na úrovni 5,1 % počas obdobia úprav (2025 – 2028). Trajektória vývoja čistých výdavkov, ku ktorej sa krajina zaviazala v pláne, má viesť na konci obdobia úprav (2028) k štrukturálnemu primárnemu saldu vo výške –1,8 % HDP. To znamená, že je vyššia než minimálna úroveň štrukturálneho primárneho salda –2,1 % HDP v roku 2028, ktorú Komisia poskytla v technických informáciách 24. januára 2025[9].

Tabuľka 2: Trajektória vývoja čistých výdavkov a hlavné predpoklady v pláne Bulharska

	2025	2026	2027	2028	Priemer za obdobie platnosti plánu 2025 – 2028
Rast čistých výdavkov (ročný, v %)	6,2	4,9	4,4	4,0	4,9
Rast čistých výdavkov (kumulatívny, od východiskového roka 2024, v %)	6,2	11,4	16,3	21,0	neuvádza sa
Rast potenciálneho HDP (%)	2,8	2,6	2,5	2,4	2,6
Inflácia (rast deflátora HDP) (%)	3,9	2,6	2,3	2,1	3,5

Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Bulharska a výpočty Komisie.

Vplyv čistých výdavkových záväzkov plánu na verejný dlh

(19) Ak sa trajektória vývoja čistých výdavkov, ku ktorej sa Bulharsko zaviazalo v pláne, a východiskové predpoklady naplnia, verejný dlh by sa podľa plánu v priebehu obdobia úprav postupne zvyšoval z 24,2 % v roku 2024 na 30,8 % HDP na konci obdobia úprav, ako sa uvádza v nasledujúcej tabuľke. V strednodobom horizonte, teda počas desiatich rokov od skončenia obdobia úprav, by to mohlo znamenať postupné zvyšovanie verejného dlhu až na úroveň 45,3 % v roku 2038.

[9] Podľa scenára bez ochranného opatrenia týkajúceho sa odolnosti deficitu.

Tabuľka 3: Vývoj verejného dlhu a salda verejných financií v pláne Bulharska

	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Verejný dlh (% HDP)	24,2	25,8	27,4	29,1	30,8	45,3
Saldo verejných financií (% HDP)	–3,0	–3,0	–2,9	–2,9	–2,9	–2,9

1. Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Bulharska

Podľa plánu by tak verejný dlh v strednodobom horizonte zostal výrazne pod referenčnou hodnotou 60 % HDP stanovenou v zmluve. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov, ktorá je uvedená v pláne, v súlade s požiadavkou na dlh stanovenou v článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Vplyv záväzkov čistých výdavkov plánu na saldo verejných financií

(20) Na základe trajektórie vývoja čistých výdavkov a predpokladov uvedených v pláne by deficit verejných financií počas obdobia úprav mierne klesol na 2,9 % HDP. Podľa plánu by tak saldo verejných financií nepresiahlo referenčnú hodnotu 3 % HDP na konci obdobia úprav (2028). Okrem toho počas desiatich rokov nasledujúcich po období úprav (t. j. do 2038) by deficit verejných financií nepresiahol 3 % HDP. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov, ktorá je uvedená v pláne, v súlade s požiadavkou na deficit stanovenou v článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Makroekonomické predpoklady plánu

(21) Plán vychádza zo súboru predpokladov, ktorý sa líši od predpokladov Komisie zaslaných Bulharsku 24. januára 2025. Konkrétne sa v pláne používajú odlišné predpoklady pre šesť premenných, a to východiskový bod štrukturálneho primárneho salda v roku 2024, rast potenciálneho HDP, rast deflátora HDP, východiskový bod pomeru dlhu k HDP v roku 2024, nominálnu implicitnú úrokovú sadzbu a zosúladenie dlhu a deficitu. Posúdenie týchto rozdielov v predpokladoch sa uvádza ďalej v texte. V posúdení sa zohľadňuje zverejnenie výsledných údajov za rok 2024 po predložení plánu, v dôsledku čoho sa základným rokom odporúčania stáva rok 2024. Ďalej v texte sú uvedené rozdiely v predpokladoch, ktoré majú najväčší vplyv na priemerný rast čistých výdavkov, pričom sa každý rozdiel posudzuje samostatne.

- V pláne sa predpokladá štrukturálne primárne saldo na úrovni –2,5 % HDP v roku 2024, čo je o 0,4 percentuálneho bodu menej než štrukturálne primárne saldo, s ktorým sa počíta v predbežných usmerneniach. To prispieva k tomu, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je počas obdobia úprav nižší ako podľa predpokladov Komisie. Negatívnejší predpoklad týkajúci sa štrukturálneho primárneho salda, ktorý sa premieta do vyššieho očakávaného celkového fiškálneho deficitu na úrovni 3 % HDP v roku 2024, odzrkadľuje najnovšie dostupné údaje o plnení rozpočtu. Tieto výsledné údaje v súvislosti s nominálnym deficitom v roku 2024 boli medzitým potvrdené. Tento predpoklad sa preto považuje za riadne odôvodnený.

- V pláne sa zohľadňuje to, že nominálna implicitná úroková sadzba sa v roku 2024 zvýšila, a predpokladá sa, že zostane nad úrovňami uvedenými v predbežných usmerneniach. To prispieva k tomu, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je počas obdobia úprav nižší ako podľa predpokladov Komisie. Úrokové sadzby sa vypočítavajú na základe skutočných platieb úrokov a úrovní verejného dlhu a zohľadňujú sa v nich úrokové sadzby nového dlhu emitovaného v roku 2024 a v januári 2025. Tento predpoklad sa preto považuje za riadne odôvodnený.
- V pláne sa predpokladá rast potenciálneho HDP pod úrovňou predbežných usmernení v roku 2024, ale nad rámec predpokladov Komisie v rokoch 2025 – 2033, čo povedie k priemernému rastu potenciálneho HDP na úrovni 2 % v rokoch 2025 – 2038 (v porovnaní s 1,9 % v predbežných usmerneniach). To prispieva k tomu, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je počas obdobia úprav mierne vyšší (približne o 0,1) ako podľa predpokladov Komisie. Bulharsko vo svojom pláne uvádza, že tento rozdiel možno vysvetliť najmä kombináciou vyššej miery účasti na trhu práce a rastu investícií, najmä vo verejnom sektore. Predbežné údaje o zamestnanosti za rok 2024 sú vyššie, než sa predpokladalo v prognóze Komisie z jesene 2024, čo naznačuje, že odchýlka vo vstupoch práce pri potenciálnom raste je opodstatnená. Predpoklad verejných investícií v pláne je vo svojej podstate založený na politikách a zdá sa, že je v súlade s politickými usmerneniami, čo sa potvrdilo aj v prijatom rozpočte na rok 2025. Odchýlka založená na týchto dvoch faktoroch sa celkovo považuje za opodstatnenú.
- V pláne sa predpokladá, že rast deflátora HDP na úrovni 6,4 % v roku 2024 – čo je 1,6 percentuálneho bodu nad predbežnými usmerneniami – zostane v roku 2025 nad úrovňou predpokladov Komisie a následne klesne pod hodnotu uvedenú v predbežných usmerneniach na rok 2026. To prispieva k tomu, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je počas obdobia úprav mierne vyšší (približne o 0,1) ako podľa predpokladov Komisie. Vyšší deflátor HDP v roku 2024 je odôvodnený najnovšími údajmi z národných účtov, z ktorých vyplýva výraznejšie zvýšenie deflátora HDP v roku 2024 v porovnaní s predpokladmi Komisie. V roku 2025 možno odchýlku od predbežných usmernení vysvetliť účinkom prenosu, ktorý vyplýva z vyššieho deflátora HDP v druhom polroku 2024. Pokiaľ ide o rok 2025, v predpokladoch Komisie ani v pláne Bulharska nie je plne zohľadnené obnovenie sadzieb DPH na chlieb, múku a služby reštaurácií, zvyšovanie cien elektriny pre domácnosti a iné zvyšovanie cien v januári 2025. Zohľadnenie tohto vývoja by viedlo k vyššiemu priemernému rastu čistých výdavkov počas obdobia úprav. Pokiaľ ide o rok 2026, nižšiu úroveň deflátora HDP uvedenú v pláne oproti predbežným usmerneniam možno pripísať predpokladu miernejšieho zvyšovania miezd. Tento miernejší nárast miezd v roku 2026, ktorý sa uvádza v pláne, odzrkadľuje predpokladanú vyššiu mieru účasti, ktorá je odôvodnená vyššou zaznamenanou mierou účasti za rok 2024 oproti predbežným usmerneniam. Predpoklady týkajúce sa vyšších deflátorov HDP v rokoch 2024 a 2025 a nižšieho deflátora HDP v roku 2026 sa preto považujú za riadne odôvodnené.

Zostávajúce rozdiely v predpokladoch týkajúcich sa zosúladenia dlhu a deficitu a nedávne zverejnenia príslušných makrofiškálnych ukazovateľov nemajú významný vplyv na priemerný rast čistých výdavkov v porovnaní s predpokladmi Komisie.

Celkovo rozdiely v predpokladoch spolu vedú k priemernému rastu čistých výdavkov v pláne, ktorý je nižší ako priemerný rast čistých výdavkov vyplývajúci z technických informácií.

Komisia zohľadní uvedené posúdenie predpokladov plánu pri svojich budúcich posúdeniach súladu s trajektóriou vývoja čistých výdavkov.

Fiškálna stratégia plánu

(22) Podľa orientačnej fiškálnej stratégie uvedenej v pláne sa záväzky, ktoré sa vzťahujú na čisté výdavky, splnia najmä diskrečnými opatreniami na zvýšenie príjmov. Na strane príjmov patria medzi hlavné prvky podporujúce fiškálne ciele opatrenia na zlepšenie dodržiavania predpisov a na predchádzanie daňovým podvodom a únikom a boj proti nim. Očakáva sa, že dodatočné príjmové opatrenia prinesú zvýšenie sociálnych príspevkov vrátane zvýšenia prahovej hodnoty maximálneho poistiteľného príjmu a plánovaného zvýšenia počtu odpracovaných rokov pri odchode do dôchodku. V pláne sa napokon odkazuje na plánované zvyšovanie spotrebných daní z tabaku a tabakových výrobkov. Na strane výdavkov neexistujú žiadne významné konsolidačné opatrenia, pričom v súlade s nedávnymi trendmi sa plánujú ďalšie zvýšenia.

(23) Špecifikácia politických opatrení, ktoré sa majú prijať, sa potvrdí alebo upraví a vyčísli v ročných rozpočtoch. Niektoré opatrenia boli špecifikované v rozpočte na rok 2025, ktorý Národné zhromaždenie prijalo 21. marca 2025, zatiaľ čo iné by sa mali potvrdiť v nadchádzajúcich rozpočtoch. Opatrenia plánované na rok 2025 zahŕňajú na strane príjmov zvýšenie maximálneho príjmu z poistenia, zvýšenie sadzby dane z tabaku a tabakových výrobkov, spotrebnú daň, ako aj zrušenie znížených sadzieb DPH pre rôzne kategórie tovaru a služieb. Na strane výdavkov sa plánuje zvyšovanie platov v oblasti obrany a zvyšovanie platov zamestnancov v rozpočtových organizáciách. Plánuje sa zvyšovanie výdavkov na dôchodky, okrem iného v súvislosti so zvýšením počtu novo priznaných dôchodkov a doplnkov k dôchodkom. Zároveň existujú riziká ohrozujúce vykonávanie orientačnej fiškálnej stratégie v pláne, a to z dôvodu všeobecného nedostatku podrobných informácií v návrhu orientačnej stratégie, nízkej predvídateľnosti príjmov pochádzajúcich z opatrení na boj proti daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam, ako aj spoliehania sa na *ad hoc* zdroje financovania, ako sú dividendy zo štátnych podnikov.

Zámery týkajúce sa reforiem a investícií uvedené v pláne, ktorými sa reaguje na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a ktorými sa riešia spoločné priority Únie.

(24) V pláne sa opisujú zámery týkajúce sa reforiem a investícií s cieľom reagovať na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, najmä v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny, a s cieľom riešiť spoločné priority EÚ. Plán zahŕňa viac než 120 reforiem a investícií riešiacich spoločné priority EÚ, z ktorých viac než 60 je finančne podporovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a viac než 40 z fondov politiky súdržnosti (VFR)[10]. Reformy a investície uvedené v pláne vychádzajú aj z existujúceho vládneho strategického dokumentu *National Development Programme Bulgaria 2030* (Národný program rozvoja Bulharska do roku 2030).

Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spravodlivej zelenej a digitálnej transformácie vrátane cieľov v oblasti klímy stanovených v nariadení (EÚ) 2021/1119, plán zahŕňa niekoľko opatrení zoskupených do okruhov politík, ako je posilnenie dopravnej prepojenosti, energetika, podpora digitalizácie, posilnenie vzdelávacích zručností a zamestnanosti,

[10] Odkazy v strednodobom fiškálno-štrukturálnom pláne Bulharska odzrkadľujú v súčasnosti platný plán obnovy a odolnosti. Bulharská vláda má v úmysle predložiť žiadosť o prepracovanie svojho plánu obnovy a odolnosti podľa článku 21 nariadenia (EÚ) 2021/241, ako aj žiadosť o doplnenie kapitoly REPowerEU.

zásobovanie vodou a čistenie odpadových vôd, klíma, životné prostredie a poľnohospodárstvo. Cieľom reforiem a investícií zahrnutých do plánu je okrem iného plniť odporúčania pre Bulharsko týkajúce sa energetickej efektívnosti vydané v rokoch 2022 a 2023, odporúčania týkajúce sa energetickej efektívnosti a sociálneho začlenenia a ochrany vydané v rokoch 2023 a 2024, odporúčania týkajúce sa energie z obnoviteľných zdrojov, infraštruktúry a sietí vydané v rokoch 2019, 2020, 2022, 2023 a 2024, odporúčania týkajúce sa výskumu a inovácií, regionálneho rozvoja a miestnych verejných služieb vydané v roku 2019, odporúčania týkajúce sa dopravy a regionálneho rozvoja vydané v rokoch 2019, 2020, 2023 a 2024, odporúčania týkajúce sa zručností, odborného vzdelávania a prípravy a vzdelávania dospelých vydané v rokoch 2019, 2020, 2023 a 2024.

(25) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu sociálnej a hospodárskej odolnosti vrátane Európskeho piliera sociálnych práv, plán zahŕňa niekoľko reforiem a investícií týkajúcich sa rôznych oblastí politiky, ako sú udržateľné verejné financie, hospodárstvo a podnikateľské prostredie, posilnenie justície, správy vecí verejných a finančnej integrity, posilnenie dopravnej prepojenosti, energetika, podpora zdravia a sociálneho začlenenia, vzdelávacie zručnosti a zamestnanosť. Cieľom reforiem a investícií zahrnutých do plánu je okrem iného plniť odporúčania pre krajinu týkajúce sa zdravotnej starostlivosti vydané v rokoch 2019 a 2020, odporúčania týkajúce sa politík trhu práce vydané v rokoch 2019 a 2020, odporúčania týkajúce sa vzdelávania, nediskriminácie a rovnakých príležitostí vydané v rokoch 2020 a 2024, odporúčania týkajúce sa prístupu k financovaniu a financovaniu rastu vydané v roku 2020, odporúčania týkajúce sa rozpočtového rámca a fiškálneho riadenia vydané v rokoch 2020, 2022 a 2023, odporúčania týkajúce sa chudoby a sociálneho začlenenia vydané v rokoch 2019, 2020, 2023 a 2024, odporúčania týkajúce sa podnikateľského prostredia vydané v rokoch 2019 a 2020, odporúčania týkajúce sa energie z obnoviteľných zdrojov, infraštruktúry a sietí vydané v rokoch 2019, 2020, 2022, 2023 a 2024, odporúčania týkajúce sa dopravy a regionálneho rozvoja vydané v rokoch 2019, 2020, 2023 a 2024 a odporúčania týkajúce sa daňovej správy, daňových únikov a vyhýbania sa daňovým povinnostiam vydané v roku 2019.

(26) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu energetickej bezpečnosti, plán zahŕňa reformy a investície na zabezpečenie energetickej nezávislosti a súčasnej dekarbonizácie odvetvia energetiky. Plán zahŕňa reformy na podporu prijatia trhových zásad v odvetví energetiky vrátane liberalizácie trhu s elektrinou, reforiem a investícií na diverzifikáciu dodávok a zlepšenie prepojení so susednými krajinami a na podporu výroby a uskladňovania energie z obnoviteľných zdrojov. Cieľom reforiem a investícií zahrnutých do plánu je okrem iného plniť odporúčania pre krajinu týkajúce sa energie z obnoviteľných zdrojov, infraštruktúry a sietí vydané v rokoch 2019, 2020, 2022, 2023 a 2024, odporúčania týkajúce sa energetickej efektívnosti vydané v rokoch 2022 a 2023 a odporúčania týkajúce sa energetickej efektívnosti, sociálneho začlenenia a ochrany vydané v rokoch 2023 a 2024. Plán neobsahuje opatrenia na plnenie odporúčania pre krajinu z roku 2019 týkajúceho sa modernizácie správy a riadenia štátnych podnikov a opatrenia na plnenie odporúčaní pre krajinu na roky 2019 a 2020 týkajúcich sa účinného dohľadu nad rámcom boja proti praniu špinavých peňazí a jeho presadzovania. Na tie sa však vzťahujú opatrenia v rámci plánu obnovy a odolnosti a záväzky po vstupe krajiny do mechanizmu ERM II. Plán neobsahuje ani opatrenia na plnenie odporúčaní pre krajinu na rok 2019 týkajúcich sa presadzovania dohľadu na úrovni skupiny v nebankovom finančnom sektore a plnenia štrukturálnych nedostatkov sektora poistenia automobilov.

(27) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu týkajúcu sa obranných spôsobilostí, plán zahŕňa investície do modernizácie a nadobúdania nových vojenských spôsobilostí v súlade s investičným programom v oblasti obrany, čo je plán prijatý Národným zhromaždením, ktorý sa vzťahuje na časový horizont do roku 2032.

(28) V pláne sa uvádzajú informácie o súlade a v náležitých prípadoch o komplementarite s fondmi politiky súdržnosti, ako aj s plánom obnovy a odolnosti Bulharska. V pláne sa uvádzajú vhodné odkazy na opatrenia zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti a VFR a uvádzajú sa v ňom určité ďalšie opatrenia, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov.

(29) V pláne sa uvádza prehľad potrieb Bulharska v oblasti verejných investícií z hľadiska spoločných priorít EÚ. Pokiaľ ide o spoločnú prioritu EÚ v oblasti spravodlivej zelenej transformácie vrátane súdržnosti s európskymi právnymi predpismi v oblasti klímy, v pláne sa identifikujú investičné potreby spojené s piatimi prioritnými oblasťami identifikovanými v integrovanom národnom energetickom a klimatickom pláne na roky 2021 – 2030, ktorý bol vypracovaný podľa nariadenia 2018/1999, konkrétne: 1. dekarbonizácia, 2. energetická efektívnosť, 3. energetická bezpečnosť, 4. vnútorný trh s energiou a 5. výskum, inovácie a konkurencieschopnosť. Okrem toho sú v pláne identifikované investičné potreby súvisiace s adaptáciou na zmenu klímy. Pokiaľ ide o investičné potreby v oblasti sociálnej a hospodárskej odolnosti vrátane Európskeho piliera sociálnych práv, v pláne sú identifikované investičné potreby v oblasti vzdelávania, zručností, zamestnanosti, prístupu k zdravotnej starostlivosti, sociálnym službám a dlhodobej starostlivosti, v oblasti rodovej rovnosti a vykonávania Európskej záruky pre deti. Pokiaľ ide o spoločnú prioritu EÚ v oblasti energetickej bezpečnosti, v pláne sú identifikované investičné potreby na diverzifikáciu zdrojov a trás dodávok zemného plynu, a to aj prostredníctvom rozvoja infraštruktúry; ďalšie potreby sa týkajú vodných elektrární a plávajúcich elektrární, využívania biomasy na výrobu elektrickej energie a kapacít uskladňovania elektrickej energie. Pokiaľ ide o spoločnú prioritu EÚ, ktorou je budovanie obranných spôsobilostí podľa potrieb, v pláne sú identifikované investičné potreby v oblasti modernizácie ozbrojených síl krajiny.

Záver posúdenia Komisie

(30) Komisia celkovo zastáva názor, že plán Bulharska spĺňa požiadavky nariadenia (EÚ) 2024/1263.

CELKOVÝ ZÁVER

(31) V súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) 2024/1263 by Rada mala Bulharsku odporučiť trajektóriu vývoja čistých výdavkov, ako sa stanovuje v pláne, od roku 2025.

TÝMTO ODPORÚČA Bulharsku:

Zabezpečiť, aby rast čistých výdavkov nepresiahol maximálne hodnoty stanovené v prílohe I k tomuto odporúčaniu.

PRÍLOHA I

Maximálne miery rastu čistých výdavkov
(ročné a kumulatívne miery rastu, v nominálnom vyjadrení)
Bulharsko

Roky		2025	2026	2027	2028
Miera rastu (%)	ročná	6,2	4,9	4,4	4,0
	kumulatívna (*)	6,2	11,4	16,3	21,0

(*) Kumulatívne miery rastu sa počítajú vo vzťahu k základnému roku 2024. Kumulatívne miery rastu sa používajú pri ročnom monitorovaní súladu *ex post* na kontrolnom účte.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka